

Sygn. akt II Ca 475/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 stycznia 2014 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dorota Gamrat - Kubeczak
Sędziowie:	SO Małgorzata Grzesik SO Robert Bury (spr.)
Protokolant:	st. sekr. sąd. Dorota Szlachta

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 21 stycznia 2014 roku w S.

sprawy z powództwa **W. J.**

przeciwko **G. T.**

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie

z dnia 26 lipca 2012 r., sygn. akt I C 320/10

I. **oddala apelację;**

II. **zasądza od pozwanego G. T. na rzecz powódki W. J. kwotę 1.200 (jeden tysiąc dwieście) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt II Ca 475/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie wyrokiem z dnia 26 lipca 2012 roku zasądził od pozwanego G. T. na rzecz powódki W. J. kwotę 23.500 zł. Wyrok zapadł w sprawie, w której powódka twierdziła, że jako konsument odstąpiła od umowy sprzedaży samochodu marki A. (...) zawartej z pozwanym jako przedsiębiorcą. Cenę strony ustaliły na 23.500 zł, wskutek wad pojazdu odstąpiła od umowy, co uzasadnia żądanie powództwa. Pozwany domagał się oddalenia powództwa wskazując, że umowa została zawarta przez M. J., a nie przez powódkę. M. J. zapoznał się szczegółowo ze stanem technicznym pojazdu, cenę ustalono na 16.000 zł, ale została wpłacona na prywatne konto osoby niemającej nic wspólnego z pozwanym.

Sąd I instancji ustalił, że na zlecenie pozwanego na stronie internetowej www.makand.gratka.pl umieszczona została oferta sprzedaży samochodu marki A. Q.. Ofertę przygotował D. M., który prowadzi komis samochodowy pod nazwą M.. Cenę samochodu określono na 23.900 zł, rocznik 1997, przebieg 190000, typ silnika – benzyna+gaz, liczba drzwi 4/5, kolor – ciemna grafitowa śliwka – fiolet perła mat, z automatyczną skrzynią biegów, samochód został określony jako nieuszkodzony, zarejestrowany. W opcji wyposażenia wskazano: 4x4, aluminiowe felgi, centralny zamek, czujnik parkowania, dzielone siedzenia, ESP, elektroniczny wtrysk, elektryczne lusterka, elektryczne szyby, halogeny, immobilizer, klimatronic, klimatyzacja, komputer kontrola trakcji, lampy ksenonowe, nawigacja GPS, ogrzewanie postojowe podgrzewane fotele, poduszki powietrzne x 6, radio z CD, radiomagnetofon, szyberdach, tapicerka skórzana, tempomat, wspomaganie kierownicy. Jako opis dodatkowy wskazano min. iż samochód posiada „super trakcyjny wygląd i prezencję” oraz „unikatowe wyposażenie”. Samochód stał na terenie komis samochodowego prowadzonego przez D. M., miał nalepki ze słowem Q.. Przed sprzedażą świeciła się kontrolka poduszki powietrznej. Przy kupnie samochodu powódkę reprezentował syn - M. J.. Cenę ustalono na 23.500 zł., M. J. 17.04.2004r. zapłacił przelewem zaliczkę na poczet ceny w kwocie 1.000 zł na podane mu konto D. M., umówił się także, że pojazd odbierze wracając z Danii. Odbiór samochodu miał miejsce około godziny 2.00 w nocy, pozwanego reprezentował D. M.. M. J. w dniu zawarcia umowy w biurze znajdującym się na terenie komis pod nazwą M., w obecności D. M. przełał 21.500 zł tytułem zapłaty ceny za samochód na podane mu konto D. M. oraz zapłacił gotówką do rąk D. M. kwotę 1000 zł. Wystawiono fakturę na kwotę niższą, 16.000 zł. Po uiszczeniu całości umówionej ceny 23.500 zł D. M. skontaktował się telefonicznie z pozwanym, który wyraził zgodę na wydanie pojazdu. M. J. po zatankowaniu pojechał kupionym samochodem do miejsca zamieszkania, W.. W trakcie podróży okazało się, że w samochodzie nie działa wiele urządzeń stanowiących jego wyposażenie. Stwierdził także wady mechaniczne pojazdu. Po kontaktach telefonicznych, pismem z dnia 4.05.2009r. M. J. zawiadomił pozwanego o stwierdzonych różnicach pomiędzy ofertą a faktycznym stanem pojazdu oświadczając, że domaga się zwrotu pieniędzy i chce zwrócić auto. W piśmie wskazał na brak napędu na cztery koła, uszkodzoną pompę paliwową, uszkodzone tylne prawe łożysko i prawy przedni przegub, brak systemu wspomagającego parkowanie, niedziałające: airbag, elektryczne lusterka, pamięć ustawień fotela, szyberdach, elektryczną regulację kierownicy, klimatyzację oraz nawiew, niemożność uruchomienia silnika, niedziałający tempomat, uszkodzoną prawą tylną lampę, brak halogenów wadliwą instalację LPG, fałszywie podany rok produkcji 1996 roku zamiast 1997, brak ogrzewania postojowego i nieprawdziwe wskazanie, że przegląd techniczny powinien być wykonany w lipcu, kiedy miał zostać wykonany do maja 2009 r. Takiej samej czynności w piśmie z dnia 15.05.2009r., które pozwany otrzymał 23.05.2009r. dokonała także powódka wskazując, że odstępuje od zawartej z pozwanym w dniu 25.04.2009r. umowy sprzedaży. Samochód A. (...) zakupiony przez powódkę został wyprodukowany w roku 1996, a nie 1997, posiada ślady niestarannej naprawy blacharsko-lakierniczej przodu i prawego boku nadwozia. Pokrywa silnika, prawy tylny błotnik, prawe tylne drzwi, prawe przednie drzwi były blacharsko naprawiane przy użyciu ponadnormatywnej ilości masy szpachlowej. Pokrywa bagażnika z napisem Q. jest elementem wymienionym pochodzącym z wtórnego obiegu. Listwa podreflektorowa prawa odstaje od nadwozia, występują wycieki oleju spod miski olejowej silnika oraz z zespołu napędowego, nie pasuje klucz pojazdu do zamka pokrywy bagażnika, prawy przegub jest wypracowany, tarcze hamulcowe wykazują znaczne zużycie eksploatacyjne, szyberdach nie jest podłączony, wewnątrz pojazdu jest wyeksploatowane. Samochód nie jest w wersji z napędem na 4 koła, posiada napęd na koła przednie, brak jest przednich halogenów, brak czujników parkowania tyłu, brak ogrzewania postojowego, brak odtwarzacza CD, ogumienie samochodu jest zużyte w 50%. Przejechanie samochodem 1000 km od chwili zakupu nie miało wpływu na stwierdzone usterki.

Sąd uznał powództwo za uzasadnione odwołując się do art. 410 § 1 k.c. oraz do przepisów ustawy z 27.07.2002r. o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej i o zmianie kodeksu cywilnego (Dz.U. z 2002r. nr 141, poz. 1176 ze zm.). W ocenie Sądu, powódka upoważniła do działania w jej imieniu syna M. J., który po zapoznaniu się z ofertą pojazdu, dostępną powszechnie na stronie internetowej www.makand.gratka.pl i odbyciu kilku rozmów telefonicznych z pozwanym oraz D. M. oraz obejrzeniu samochodu podjął w jej imieniu decyzję o jego zakupie. Sąd Rejonowy przyjął także, że dołączona do pozwu oferta dotyczyła samochodu sprzedanego powódce. Oceniono, że pojazd w chwili jego wydania nie był zgodny z zawartą umową odwołując się do oferty. O niezgodnościach pojazdu z ofertą pozwany został poinformowany w piśmie z dnia 4.05.2009r. oraz w oświadczeniu o odstąpieniu od umowy

z dnia 15.05.2009r., przed upływem 6 miesięcy od dnia wydania towaru. Na rzecz powódki działa domniemanie, że niezgodności towaru z umową istniały w chwili wydania pojazdu, domniemania tego nie pozwany nie obalił w toku procesu. Sąd przyjął, że powódka była uprawniona do odstąpienia od umowy sprzedaży stosownie do art. 8 ust. 4 ustawy o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej; przyjęto, że niemożliwa jest naprawa pojazdu, ponieważ nie jest możliwe usunięcie wady w postaci braku napędu na cztery koła. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o sprzedaży konsumenckiej kupujący traci uprawnienia przewidziane w art. 8, jeżeli przed upływem dwóch miesięcy od stwierdzenia niezgodności towaru konsumpcyjnego z umową nie zawiadomi o tym sprzedawcy. Przyjęto, że powódka skutecznie odstąpiła od umowy zawartej z pozwanym, co spowodowało jej upadek z mocą wsteczną i możliwość żądania zwrotu zapłaconej za pojazd ceny. Sąd ustalił, że zapłacona przez powódkę cena to 23.500 zł i zwrotu tej kwoty może żądać.

Wyrok został zaskarżony apelacją przez pozwanego, który domagał się jego zmiany w całości przez oddalenie powództwa ewentualnie jego uchylenia i przekazania sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Wyrokowi zarzucono błędne ustalenie, że stroną umowy sprzedaży była powódka, a niej jej syn M. J.; przedmiotem umowy sprzedaży był samochód zgodny z ofertą internetową przedstawioną przez powódkę, tytułem zapłaty ceny powódka uiściła na rzecz pozwanego kwotę 23.500,00 zł.

W ocenie apelującego, Sąd I-ej Instancji bezzasadnie przyjął, że stroną umowy była powódka; M. J. prowadził rozmowy dotyczące samochodu i on zawarł umowę sprzedaży, zapłacił cenę. Pozwany zwrócił uwagę na nieprzedstawienie dowodu rejestracyjnego pojazdu. W ocenie apelującego, Sądu I-ej instancji błędnie ustalił, że M. J. zapłacił gotówką część ceny w wysokości 1000 zł.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

Postępowanie apelacyjne przed sądem odwoławczym jest kontynuacją postępowania przed sądem I instancji, w dalszym ciągu następuje merytoryczne rozpoznanie sprawy. Roszczenie poddane pod osąd jest ponownie rozpatrywane, wobec czego Sąd Okręgowy dokonuje własnych ustaleń faktycznych i ich subsumcji prawnej. Sąd Odwoławczy przyjmuje za własne ustalenia faktyczne Sądu I instancji, bez ich ponownego przytaczania. Prawidłowa jest także ocena materialnoprawna roszczenia z tym zastrzeżeniem, że konieczne jest jej uzupełnienie o argumentację uzasadniającą istotność stwierdzonych wad pojazdu.

W pierwszej kolejności rozważeniu podlegają zarzuty apelacji błędów w ustaleniach faktycznych, jako najdalej idące i warunkujące prawidłowość stosowania norm prawa materialnego. Prawidłowo Sąd ustalił, że stroną umowy sprzedaży jest powódka, a nie jej syn. Wynika to przede wszystkim z zapisów na fakturze z dnia 25 kwietnia 2009 roku; przed datą jej wystawienia informacja o nabywcy została przekazana pozwanemu. Jeżeli kupującym był M. J., pozwany nie zapisałby w fakturze jako nabywcy W. J.. Ponadto z wiarygodnych zeznań M. J. wynika, że działał jako pełnomocnik matki, nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że stroną umowy był właśnie M. J.. Twierdzenia pozwanego zawarte w apelacji nie mają znaczenia dla powyższego ustalenia, kwestia dokonania przelewu przez M. J. nie wyłącza przyjęcia, że czynił to w imieniu matki, a jeżeli czynił to w imieniu własnym, to nie ma to znaczenia dla ustalenia strony umowy. Świadczenie pieniężne może być spełnione przez osobę trzecią, a wierzyciel nie może odmówić jego przyjęcia (art. 356 § 2 k.c.). Pozostałe czynności, w tym zlecenie opinii rzeczoznawcy, nie mają znaczenia dla ustalenia strony umowy sprzedaży – nie mogą podważać wniosku płynącego z zeznań M. J. oraz treści faktury. Sugestie pozwanego zawarte w apelacji, zmierzające do uzasadnienia nabycia pojazdu przez powódkę, jak długi jej syna, alimenty, postępowania egzekucyjne, wykonywanie pracy „na czarno” za granicą nie są poparte żadnymi dowodami.

Trafnie także Sąd Rejonowy uchwycił niekonsekwencję w oświadczeniach pozwanego, przesłuchiwany informacyjnie oświadczył, że dołączona do pozwu oferta dotyczyła samochodu sprzedanego powódce, jako strona zeznał, że „być może tak, być może nie”. D. G. zeznał, że sprawa dotyczy samochodu A. (...), który na pokrywie bagażnika miał nalepkę

Q., M. J., że okazano jemu pojazd w związku ze złożoną do akt ofertą. Na podstawie tych dowodów i przy uwzględnieniu niekonsekwencji pozwanego prawidłowo ustalono, że wydruk ze strony internetowej dołączony do pozwu obejmuje ofertę nabycia pojazdu kupionego przez powódkę.

Prawidłowa jest także ocena, że pojazd w chwili jego wydania nie był zgodny z zawartą umową, przy czym kryteria zgodności zostały ujęte w ofercie sprzedaży samochodu. Sąd Rejonowy przyjął, że samochód kupiony przez powódkę jest towarem niezgodnym z umową z wielu przyczyn, dla potrzeb postępowania apelacyjnego wystarczy zauważyć, że choćby z tej przyczyny, że nie jest pojazdem napędzanym na 4 koła.

Podstawą dla ustalenia, że M. J. przekazał D. M. kwotę 1000 zł w gotówce w dniu zawarcia transakcji są zeznania tego świadka. W odniesieniu do pozostałych okoliczności jego zeznania są wiarygodne, więc w odniesieniu do tej okoliczności nie ma podstaw do odstąpienia od takiej oceny. Żadna z okoliczności sprawy nie przemawia za zdyskredytowaniem tego dowodu, wbrew apelującemu, również różnica między ceną wywoławczą pojazdu, a zapłaconą. Nie istnieje prawidłowość, że cena wywoławcza samochodu nie może być wyższa o 400 zł, niż zapłacona. Z zeznań D. M. wynika, że nie pamięta, czy przyjął jakąś gotówkę i czy jakiegokolwiek pieniądze zostały przelane. Z powodu braku pamięci tego świadka, jego zeznania nie stanowią dowodu przeciwnego w stosunku do dowodu z zeznań M. J..

Stosownie do treści art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 roku o szczególnych warunkach sprzedaży konsumenckiej oraz o zmianie Kodeksu cywilnego, wobec zaistnienia niezgodności towaru z umową kupującemu przysługuje roszczenie o doprowadzenie go do stanu zgodnego z umową przez nieodpłatną naprawę albo wymianę na nowy, chyba że naprawa albo wymiana są niemożliwe lub wymagają nadmiernych kosztów. Wybór uprawnienia należy do kupującego i ma charakter rozłączny, tj. zgłoszenie jednego żądania wyklucza jednocześnie możliwość dochodzenia wykonania drugiego. W rozpoznanym stanie faktycznym nie było możliwości naprawy ani wymiany towaru na taki, który nie posiadałby wskazanych przez powódkę wad, w szczególności napędu na 4 koła. Charakter wady nie pozwala na jej naprawę. Powódce nie przysługiwało uprawnienie z art. 8 ust. 1 cytowanej ustawy, zatem żądanie naprawy albo wymiany towaru na nowy. Według art. 8 ust. 4 cytowanej ustawy, jeżeli kupujący nie może żądać naprawy ani wymiany ma prawo domagać się stosownego obniżenia ceny albo odstąpić od umowy. Realizacja najdalej idącego uprawnienia kupującego wymaga wystąpienia dodatkowej przesłanki, istotności niezgodności towaru z umową.

Zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy nabiera kwestia, czy niezgodność towaru z umową ma charakter istotny. Nieistotność niezgodności wyklucza możliwość odstąpienia kupującego od umowy. Oświadczenie o odstąpieniu od umowy ma charakter prawokształtujący, skutkuje upadkiem umowy i rodzi po stronie sprzedawcy obowiązek zwrotu ceny stosownie do art. 494 k.c. Od wystąpienia istotnej niezgodności towaru z umową uzależniona jest ważność oświadczenia o odstąpieniu od umowy, więc powstanie roszczenia o zwrot ceny; z faktu tego pozytywny skutek prawny wywodzi zatem kupujący. Jest to fakt prawotwórczy dla kupującego (powódki w rozpoznanej sprawie) i zgodnie z ogólnym rozkładem ciężaru dowodu z art. 6 k.c. podlega udowodnieniu przez tę stronę.

Istotność niezgodności towaru z umową powinna być oceniana ze względu na rodzaj i właściwości towaru, cel umowy. Istotną niezgodność stanowi nie tylko wada czyniąca towar bezwartościowym, bezużytecznym, nie posiadającym cech wskazujących na jego przydatność. Ujawnienie wad uniemożliwiających czynienie właściwego użytku z przedmiotu umowy albo wykorzystania go zgodnie z przeznaczeniem jest nienależyтым wykonaniem umowy, które może uprawniać do odstąpienia od niej. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2012 roku (II CSK 213/11) w odniesieniu do przedmiotu umowy o dzieło stwierdzono, że wada jest istotna, jeżeli wyłącza normalne korzystanie z rzeczy zgodnie z celem zawartej umowy, jeżeli czyni dzieło niezdatnym do zwykłego użytku albo sprzeciwia się wyraźnej umowie. Istotny jest relatywny charakter wad; ocena, czy wada jest istotna musi uwzględniać okoliczności konkretnej sprawy i postanowienia konkretnej umowy.

W tym kontekście wada polegająca na braku napędu na 4 koła jest istotna. W ofercie wyraźnie określono, że pojazd jest napędzany w ten sposób, a cechę tę należy uznać za decydującą o właściwościach jezdnych pojazdu. Jest to cecha pierwszoplanowa, istotna, mająca zasadnicze znaczenie dla decyzji o wyborze samochodu, w odróżnieniu od wyposażenia pojazdu. Przez brak napędu na 4 koła pojazd stracił znaczne cechy użyteczności w stosunku do

oferowanego. Korzystanie z samochodu, zgodnie z celem zawartej umowy - uzyskaniem pojazdu napędzanego na 4 koła, jest niemożliwe, skoro pojazd jest napędzany na przednie koła. Powyższe uzasadnia przyjęcie, że omawiana wada ma charakter istotny, co oznacza powstanie po stronie kupującego uprawnienia do odstąpienia od umowy. Oświadczenie powódki o odstąpieniu od umowy jest ważne i wywarło skutek w postaci obowiązku zwrotu spełnionych świadczeń. Powódka wezwała pozwanego do zapłaty pismem z 15 maja 2009 roku wyznaczającym termin zapłaty do 2 czerwca 2009 roku, od dnia 3 czerwca 2009 roku powódce przysługują odsetki na podstawie art. 481 k.c.

Pozwany przegrał sprawę w postępowaniu apelacyjnym w całości, zgodnie z art. 98 k.p.c. zobowiązany jest do zwrotu powódce celowych kosztów procesu, wynagrodzenia radcy prawnego ustalonego na podstawie § 6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 z 2002 roku ze zmianami).

SSO Robert Bury (spr.) SSO Dorota Gamrat-Kubeczak SSO Małgorzata Grzesik